

Denne artikel er publiceret i det elektroniske tidsskrift

Artikler fra Trafikdage på Aalborg Universitet

(Proceedings from the Annual Transport Conference at Aalborg University)

ISSN 1603-9696

www.trafikdage.dk/artikelarkiv

Koordineret kommunal cykelplanlægning *Civilingeniør*

Jens Erik Larsen, JE@Friefugle.dk

Foreningen Frie Fugle, www.friefugle.dk

Abstrakt

Når en kommune skal renovere cykelruter og andre faciliteter, er det en god idé at gå systematisk til værks, så der ikke spildes unødige ressourcer. I Viborg og i Hillerød har kommunerne gjort en god indsats med cykelruteplanlægningen..

Viborg Kommune

Her har man udført en god planlægning og realisering med ændringer i nationale og regionale cykelruter koordineret med nye lokale cykelruter, der både er pendlerruter til centrum og station og udflugtsruter. Disse udgår fra Banegården og bindes sammen med rute 800 "Viborg Rundt", der blev indviet i 2016. For denne rute foreligger der nu en flot publikation "Viborg rundt på cykel" til gratis uddeling. Der har været et fint samarbejde med Cyklistforbundet og med VisitViborg undervejs. Endvidere har Viborg taget initiativ til fællesmøder med nabokommunerne.

Sammenhængende planlægning

Et samlet overblik over faciliteterne manglede for nogle år siden og ligeledes en systematisk renovering af såvel cykelruternes forløb, som af deres skiltning. Men nu har der været storvask! Først er de nationale cykelruter blevet flyttet til bedre forløb og deres skiltning renoveres. Dernæst de regionale ruter og endelig en række lokale pendlerruter kommet til. Formålet er at fremme pendlingen/hverdagstrafik på cykel. Vigtigst er, at det hele er foregået med en overordnet planlægning, hvor hver investering opnår så stor effekt som muligt, bl.a. ved at flere strækninger kan benyttes til forskellige formål, hverdags-, udflugt- og feriecyklister. Og herved få flere ud at cykle i det hele taget.

Banegården – det centrale holdepunkt

Det er vigtigt, at kommunernes cykelruteplanlægning foretages på baggrund af seriøse trafikanalyser, så ruterne lægges lige hvor cyklisterne skal til og fra. I bykerne savnes ofte sammenhængende ruter, selvom det er her den potentielle cykeltrafik er størst. Da de nationale og regionale cykelruter blev planlagt af amterne, blev ruterne tit lagt langs amtsveje udenom bymidterne, men det er så kommunernes opgave nu at forbedre ruterne ved at lægge dem gennem bykerne.

Ny pilvejviser og informationstavler

I Viborg er Banegården tæt på centrum, blevet gjort til cykelruterne mødepunkt og en ny flot pilevejviser er opsat på banegårdspladsen symboliserer dette og viser vej ad 10 ruter. Både for pendlere, udflugts- og feriecyklister er jernbanestationen et oplagt mål, og det er godt hvis vejvisere her suppleres med informationstavler, der giver overblik over rutenettet og inspiration til at bruge det. Planlægningsmæssigt er det meget vigtigt, at man sørger for at få alle ruter med på en gang og få dem skiltet op i en systematisk rækkefølge, så man undgår lappeløsninger indenfor nærmeste fremtid.

Super kvalitets cykelrute

Planlægningen af ruterne i Viborg har gjort det muligt at føre den regionale cykelrute 35 Himmerlandsstien på tidligere baneterræn helt ind til stationen i eget tracé på ny fin asfalt. Dette er normalt svært, fordi det konflikter med eksisterende spor (eller anlagte veje på tidligere spor), men her har man ved solidt hegn fået afgrænset til øvrigt baneareal, så man kan cykle trygt og komfortabelt fra Løgstrup og Viborg vest til banegårdens cykelparkering. Ligeledes kan man sydfra følge Alhedestien (R21) bilfrit til banegårdspladsen, som nås via stibro over baneterrænen.

Første europæiske cykelruteskiltning i Danmark

Alle kommunens nationale cykelruter er systematisk gennemgået, og der er lavet afmærkningsplaner for at revidere skiltningen. I forbindelse med opskiltningen af N3 Hærvejen, er landets første europæiske cykelrute skilte så kommet op, fordi Hærvejen ud over at være national cykelrute, er en del af EuroVelo 3, Pilgrimsruten til Santiago de Compostela. I Danmark har man valgt at sætte EuroVelo logoet på en undertavle frem for at integrere det i den nationale rutes ruteidentifikation.

Nye lokale cykelruter

Der har i mange år været efterlyst en pendlerrute mellem Viborg og forskningscenteret i Foulum, hvor mange har måttet cykle på den farlige Randersvej. Nu er der kommet flot cykelsti langs vejen og den skiltede lokale cykelrute 807 fører dertil – og tilbage igen. Foulumruten er blot én ud af flere etablerede radiale cykelruter, der primært er tænkt som pendlerruter til skolebrug, arbejdspladser og indkøb mm. Øvrige etablerede ruter er 803 Vammenruten, 805 Nørreåruten.

800 Viborg Rundt – en ekstra krølle på det hele

Men de radiale ruter er ikke kun til hverdagsbrug. Flere af dem overlapper med udflugts- og ferieruter og da der som nævnt er et utal af separate cykelstier i Viborg by, bl.a. glimrende skolestier, så har man tryllet og skabt en unik sammenhæng ved at etablere den 27 km lange rundtursrute Viborg Rundt, skiltet som L800. Denne benytter i høj grad nogle glimrende eksisterende cykelstier og kæder herved det hele sammen, så brugsværdien af allerede eksisterende faciliteter øges markant. Med de radiale ruter og rundtursruten på plads, er der nu et utal af kombinationsmuligheder for udflugter på cykel i Viborg og omegn, idet man kan følge en radial rute ud og hjem og så 800 Viborg Rundt så mange km man orker ind i mellem.

Der er skiltet en genvej via Sønder Mølle, som forkorter ruten. Viborg Rundt benytter i høj grad de eksisterende cykelstier og kæder herved det hele sammen, så udnyttelsen af allerede eksisterende faciliteter øges markant. Indvielsen fandt netop sted ved Sønder Mølle og takket være Cyklistforbundets lokalafdeling kom der rigtig mange cyklister.

Hillerød Kommune

I Nordsjælland er man ligeledes i gang med at renovere alle cykelruterne og skabe forbindelser fra boligområder til centrum og til stationen. Det drejer sig om Hillerød Kommune. Da Parforcejagtlandskabet i Nordsjælland er blevet UNESCO verdensarv, har kommunen etableret 2 nye cykelruter dertil. Disse blev indviende den foråret 2017 og kommunen arbejder videre sammen med VisitNordsjælland om at udvikle cykelturismen med lokal basis.

Parforce cykelrute 105 Gribskov 15 km

Fra Frederiksborg Slot følges den nye lindeallé på Rendelæggerbakken. Herfra drejes ned forbi Badstueslottet og videre ud til Gribskov. Her cykles via Ottevejskorset med informationstavler til Stjernen med Kierkegaardsstenen. Tilbage følges Pælevej og Jagtstien i Nødebo. Endelig følges cykelsti langs Nødebovej og Fredensborgvej retur – eller gennem Stenholtsvang.

Gribskov anses for at være landets ældste skovområde og en af de største og mest varierede skove. Skoven er hjertet i Kongernes Nordsjælland, som nu er ved at blive godkendt som nationalpark. Oprindelsen hertil må tilskrives Frederik II, som efter reformationen i 1536 overtog klostrene og samlede krongodset i Nordsjælland med slotte og sammenhængende skovområder.

Læs om parforcejagtlandskabet her: www.parforce.dk

Tre regionale og 8 lokale cykelruter

I mellemtiden er alle kommunens cykelruter blevet gået efter i sømmene og skiltningen er blevet revideret. Det var også tiltrængt. Som i mange andre kommuner har der i årevis ikke været fokus eller midler til at vedligeholde cykelruterne.

Baggrunden for dette er politikernes visioner om at gøre noget især for Hillerød Bycenter. Man har således i et finansforlig afsat midler til skiltning over 3 år 1916-18. Arbejdet med cykelruterne udføres som konsulent af undertegnede i tæt samarbejde med Hillerød Bys Lokalråd samt cyklister i foreningen Frihjul og Cyklistforbundet.

Borgerne har især efterlyst en forbindelse mellem stationen og centrum ved Torvet. Dette etableres nu med den lokale cykelrute 104, Sophienborgruten. Flere andre ruter udspringer ved stationen og fører bl.a. ud til arbejdspladser så som ATP og Region Hovedstaden i øst og Novo og Rådhuset i vest. Stationsområdet i sig selv trænger dog gevaldigt til en renovering og bedre vejvisning.

De tre regionale og de 8 lokale cykelruter danner nu tilsammen en fin infrastruktur for cyklister. Det gælder både som pendlerruter til dagligt og som udflugtsruter ud til de dejlige naturområder i Nordsjælland.

Vejvisning i slotshaven i grå farver

Slots- og Kulturstyrelsen har helt særlige krav til afmærkning på deres arealer og da 3 af cykelruterne går ind gennem slotsgården forbi Neptunspringvandet på Frederiksborg Slot og ud gennem slotsparken, har der været arbejdet særligt med cykelskiltene her. Der er faktisk allerede i vejreglerne om vejvisning på cykel-, ride- og vandreruter taget højde for, at man i parkområder og lignende kan afvige i farver og størrelser – faktisk netop med eksempel fra Frederiksborg Slotspark.

Der er tale om en særlig grå "slotsfarve", som skal benyttes og skiltene må maksimalt være 10 cm brede og de skal indfaset i sorte træpæle. Se nærmere på illustrationerne. Der er dog også tale om nogle andre udformninger, som er designet i samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen.

Cykling på gågader og over Torvet

Hillerød by er opstået omkring slottet og ligger utroligt smukt. Men netop på grund af slottet og tilhørende smukke park, er den trafikale situation lidt vanskelig. Dette kunne være en fordel for cykeltrafikken, som burde kunne afløse en del biltrafik, men hidtil har gågader og større veje samt slottets arealer forhindret gode gennemgående cykelmuligheder. Men nu har cykelruten omkring Slotssøen (L100 Søstien) samt den gennemgåen rute L104 Sophienborgruten hjulpet på dette. Desuden er gågadernes regulativ ændret til cykeltilladelse kl. 19-11 i stedet for 19-10.

Tilbage står cykling over Torvet. Her er nu udarbejdet et forslag, og der vil det kommende år være en forsøgsordning, som skal evalueres inden endelig beslutning om cykelrutens beliggenhed. Desuden arbejdes der med forslag om cykelgade på en af vejene i centrum og andre cykelfremmende initiativer, som i fremtiden kan gøre Hillerød til en rigtig god cykelby.